

Uгода zawarta przed mediatorem

Przepisy Kodeksu postępowania cywilnego przewidują możliwość zawarcia ugody bezpośrednio przed sądem. Zgodnie z art. 10 KPC, w sprawach, w których zawarcie ugody jest dopuszczalne, sąd powinien w każdym stanie postępowania dążyć do ich ugodowego załatwienia. A. Wach słusznie zauważa, że chociaż w interesie wszystkich demokratycznych społeczeństw leży, aby możliwie jak największa liczba sporów rozpatrywanych przez sądy powszechne kończyła się podpisaniem porozumienia, to należy zdawać sobie sprawę, że w warunkach prowadzonych w formie kontradiktoryjnego postępowania sądowego jest to zadanie trudne do zrealizowania¹. Formalizm procesowy nie sprzyja działaniom pojednawczym. Celem postępowania sądowego jest bardziej dotarcie do prawdy procesowej i wydanie zgodnego z prawem rozstrzygnięcia niż ustalenie rzeczywistych interesów stron². Ponadto ugoda może stanowić zagrożenie dla etyki zawodowej sędziego, jeżeli wykorzystując swoją pozycję, wywiera presję na uczestników sporu w celu jego polubownego załatwienia. Według M. Romer, nakłaniając strony do zawarcia ugody, sędzia powinien przedstawić prawne aspekty sprawy i korzyści wynikające z takiego rozwiązania, pozostawiając im swobodę decyzji. Musi on unikać sytuacji, w której uczestnicy konfliktu mimo wątpliwości czują się zobowiązani do zawarcia porozumienia. Zdaniem autorki, ugoda wymuszona przez sąd, zawarta bez przekonania o jej słuszności, nie spełnia swojej roli, a uchylenie się od jej skutków prawnych wymaga ponownego postępowania sądowego³. Tego rodzaju problemy nie powinny występować w przypadku ugody zawartej przed mediatorem.

Ustawa z 28.7.2005 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw⁴ od 9.12.2005 r. dodała do art. 10 KPC zdanie drugie. W ten sposób prawodawca wprowadził pojęcie „ugody zawartej przed mediatorem”. Z treści art. 183¹⁵ § 1 KPC wynika, że ma ona po jej zatwierdzeniu przez sąd moc prawną ugody zawartej przed sądem. Z kolei art. 777 § 1 pkt 2¹ KPC stwierdza, że ugoda zawarta przed mediatorem stanowi tytuł egzekucyjny.

Na tle przyjętych rozwiązań można zaobserwować pewną sprzeczność między art. 183¹⁵ § 1 i art. 777 § 1 pkt 2¹ KPC w odniesieniu do ugody zawartej przed mediatorem, podlegającej wykonaniu w drodze egzekucji⁵.

¹ A. Wach, Alternatywne formy rozwiązywania sporów sportowych, Warszawa 2005, s. 112.

² R. Morek, Wprowadzenie, [w:] E. Gmurzyńska, R. Morek (red.), Mediacje. Teoria i praktyka, Warszawa 2009, s. 26–27.

³ M. Romer, Ugoda w postępowaniu procesowym i pojednawczym, MoPr 2005, Nr 11, s. 12.

⁴ Dz.U. Nr 178, poz. 1478.

⁵ K. Weitz, Mediacja w sprawach gospodarczych, [w:] T. Wiśniewski, Postępowanie sądowe w sprawach gospodarczych, Warszawa 2007, s. 265.

Z jednej strony, dopiero zatwierdzenie takiego porozumienia zrównuje go z ugodą zawartą przed sądem. Z drugiej strony, art. 777 § 1 pkt 1 KPC wskazuje, że tytułem egzekucyjnym jest ugoda sądowa. Zatwierdzenie porozumienia zawartego przed mediatorem, podlegającego wykonaniu w drodze egzekucji, następuje natomiast poprzez nadanie mu klauzuli wykonalności. Zdaniem *T. Erecińskiego*, tylko ugoda zatwierdzona korzysta z przywilejów związanych z ugodą sądową, tj. stanowi tytuł egzekucyjny⁶. Natomiast *R. Morek* uważa, że ugoda zawarta przed mediatorem jest tytułem egzekucyjnym. Różnica polega jedynie na sposobie powstania tytułu wykonawczego⁷. Treść art. 777 § 1 pkt 2¹ KPC nie wspomina bowiem o tym, że to zatwierdzona przez sąd powszechny ugoda zawarta przed neutralnym interwenientem stanowi tytuł egzekucyjny. Wydaje się, że słuszne byłoby w danej sytuacji przyjęcie rozwiązania, zgodnie z którym porozumienie osiągnięte przed mediatorem na skutek jego zatwierdzenia przez sąd w drodze nadania klauzuli wykonalności nie tylko uzyskuje moc prawną ugody sądowej, ale także staje się tytułem wykonawczym⁸.

Zawarcie ugody przed mediatorem wywołuje skutki materialnoprawne. Należy zaznaczyć, że nawet jeżeli sąd kieruje strony do mediacji, to samo osiągnięcie porozumienia mediacyjnego następuje w stadium postępowania pozasądowego. Wobec powyższego ugoda stanowiąca wynik przeprowadzonej mediacji powinna odpowiadać uregulowaniom określonym w art. 917 KC. Zgodnie z tym przepisem, polega ona na czynieniu przez strony sobie wzajemnych ustępstw w zakresie istniejącego między nimi stosunku prawnego w tym celu, aby uchylić niepewność co do roszczeń wynikających z tego stosunku lub zapewnić ich wykonanie albo by uchylić spór istniejący lub mogący powstać. Zadaniem neutralnego interwenienta jest doprowadzenie uczestników konfliktu do zawarcia takiego akceptowalnego porozumienia, którego treść odpowiadałaby definicji wskazanej w art. 917 KC. Ważny jest element obustronnych ustępstw, a nie tylko jednej strony. Ugoda zawarta przed mediatorem podlega przepisom o skuteczności oświadczeń woli i o wadach tych oświadczeń uzasadniających uchylenie się od nich⁹.

Trzeba zaznaczyć, że ugoda może również wywołać skutki procesowe w przypadku jej zatwierdzenia przez sąd państwowy. Następuje bowiem wyłączenie dalszego prowadzenia postępowania sądowego co do istoty sporu. Wydanie wyroku staje się zbędne. W takiej sytuacji sąd sporządza postanowienie o umorzeniu postępowania. Trafnie zatem wskazuje *T. Ereciński*, że ugoda jako czynność o złożonej naturze powinna czynić zadość zarówno wymaganiom określonym w Kodeksie cywilnym, jak i przepisom procesowym¹⁰.

Porozumieniu mediacyjnemu, tak samo jak ugodzie sądowej, nie przysługuje powaga rzeczy osądzonej (*res iudicata*), ponieważ sąd powszechny nie wydaje wyroku. Niektóre stałe sądy polubowne posiadają odmienne uregulowania. Sąd arbitrażowy przy Krajowej Izbie Gospodarczej w § 55 regulaminu przewiduje możliwość nadania ugodzie zawartej w postępowaniu mediacyjnym formy wyroku. Następuje to jedynie na zgodny wniosek

⁶ Art. 777 § 1 pkt 2¹ KPC.

⁷ *R. Morek*, Mediacja i arbitraż (art. 183¹–183¹⁵, 1154–1217 KPC). Komentarz, Warszawa 2006, s. 88.

⁸ *K. Weitz*, *op. cit.*, s. 266.

⁹ Art. 82–88 KC.

¹⁰ *T. Ereciński* (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Część pierwsza. Postępowanie rozpoznawcze. Część druga. Postępowanie zabezpieczające. Komentarz, t. 1, s. 445, Warszawa 2007.

stron. Rada Arbitrażowa wyznacza mediatora arbitrem uprawnionym do wydania wyroku¹¹. W razie wszczęcia nowego postępowania w tej samej sprawie przed sądem państwowym, strona natomiast może podnieść zarzut rzeczy ugodzonej (*exceptio rei transactae*), który jest zarzutem merytorycznym. Jego zgłoszenie powoduje oddalenie powództwa, a nie odrzucenie pozwu¹².

Z art. 183¹⁵ § 2 KPC wynika, że ugoda zawarta przed mediatorem nie może uchybiać przepisom o szczególnej formie czynności prawnych. Powyższe oznacza, że jeżeli przepisy dla danej czynności przewidują obowiązek zachowania np. formy aktu notarialnego, to porozumienie mediacyjne nie może go naruszać. W przeciwnym przypadku będzie ono nieważne. Według *R. Morka* takie rozwiązanie odnośnie do sporów dotyczących nieruchomości w znacznym stopniu podnosi koszty związane z mediacją, a tym samym zmniejsza jej atrakcyjność jako alternatywnej metody rozwiązywania sporów¹³.

Rozwiązania przyjęte w art. 183¹⁵ § 2 KPC ukształtowały pewną praktykę stosowaną przez uczestników konfliktu. W sytuacji gdy strony dojdą do porozumienia przed mediatorem, a jego przedmiot odnosi się do nieruchomości, to specjalnie nie spisują ugody mediacyjnej. Dopiero na etapie postępowania sądowego uczestnicy sporu ujawniają jej treść w celu zawarcia ugody sądowej, dla której nie jest wymagana szczególna forma prawna. Przedmiotowe rozwiązanie pomimo zmniejszenia kosztów, powoduje jednak spadek zaufania do instytucji mediacji przez sądy powszechne. Wydaje się, że jedynym rozwiązaniem byłoby usunięcie art. 183¹⁵ § 2 KPC. Za taką koniecznością opowiada się również Społeczna Rada ds. Alternatywnych Metod Rozwiązywania Konfliktów i Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości. Zgodnie z jej postulatami, skoro art. 183¹⁵ § 2 KPC stanowi o nieuchybianiu ugody zawartej przed mediatorem przepisom o szczególnej formie czynności prawnej, a wcześniej faktycznie zrównuje się ją z ugodą sądową, to zasadne jest wyeliminowanie tego przepisu z obrotu prawnego¹⁴.

Do ostatniego etapu mediacji należy zatwierdzenie porozumienia mediacyjnego przez sąd państwowy. Zgodnie z art. 183¹⁴ § 1 KPC, jeżeli zawarto ugodę przed mediatorem, sąd, o którym mowa w art. 183¹³ KPC, na wniosek strony niezwłocznie przeprowadza postępowanie co do zatwierdzenia ugody zawartej przed mediatorem.

Wskazać należy, że wprowadzona instytucja zatwierdzenia dotyczy zarówno porozumienia osiągniętego w wyniku mediacji umownej, jak i powstałego na skutek przeprowadzenia mediacji ze skierowania sądowego. Zatwierdzenie ugody zawsze następuje na wniosek strony. Wydaje się, że może go złożyć każdy uczestnik porozumienia mediacyjnego. Natomiast zdaniem *M. Mulińskiego*, zatwierdzenia dokonuje sąd na wniosek strony, na rzecz której przewidziano w ugodzie określone świadczenie¹⁵.

¹¹ Regulamin Sądu Arbitrażowego przy Krajowej Izbie Gospodarczej dostępny na stronie: <http://www.sakig.pl>.

¹² *R. Morek*, Mediacja i arbitraż..., s. 88.

¹³ *Ibidem*, s. 89.

¹⁴ Pismo Społecznej Rady ds. Alternatywnych Metod Rozwiązywania Konfliktów i Sporów skierowane 28.7.2006 r. do Podsekretarza Stanu Ministra Sprawiedliwości.

¹⁵ *M. Muliński*, Krajowe tytuły egzekucyjne powstające w postępowaniu mediacyjnym oraz w postępowaniu przed sądem polubownym (arbitrażowym), ADR 2008, Nr 1, s. 4.

Przepisy Kodeksu postępowania cywilnego nie określają żadnych wymagań co do terminu, w którym powinien zostać złożony wniosek, ani co do jego treści. Wobec powyższego trafne jest twierdzenie *R. Morka*, że zastosowanie w takiej sytuacji znajdują ogólne zasady dotyczące pism procesowych¹⁶. Według art. 126 § 1 KPC, każde pismo procesowe powinno zawierać: oznaczenie sądu, do którego jest skierowane, imię i nazwisko lub nazwę stron, ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników, oznaczenie rodzaju pisma, osnowę wniosku lub oświadczenia oraz dowody na poparcie przytoczonych okoliczności, podpis strony albo jej przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika, wymienienie załączników. We wniosku o zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem na skutek skierowania stron do mediacji przez sąd, jako dalszym piśmie procesowym, należy także wskazać sygnaturę akt sprawy¹⁷. Przepisy o kosztach sądowych nie przewidują żadnych opłat od jego złożenia. Natomiast wniosek o zatwierdzenie ugody zawartej w postępowaniu mediacyjnym wszczętym umową o mediację podlega opłacie w wysokości 50 zł¹⁸. Właściwy do rozpoznania wniosku jest sąd, do którego powinien być złożony przez mediatora protokół z przebiegu mediacji.

Prawodawca wprowadził obowiązek niezwłocznego przeprowadzenia przez sąd postępowania co do zatwierdzenia porozumienia mediacyjnego. Może ono przybrać różną postać, w zależności od tego, czy ugoda nadaje się do wykonania w drodze egzekucji, czy też nie.

W sytuacji gdy porozumienie mediacyjne podlega wykonaniu w drodze egzekucji, to sąd zatwierdza je poprzez nadanie klauzuli wykonalności. Powyższe oznacza, że znajdują odpowiednie zastosowanie przepisy o postępowaniu klauzulowym. Według *T. Erecińskiego* w danej sytuacji zastosowanie znajduje art. 781¹ KPC, z którego wynika, że wniosek powinien być rozpoznany najpóźniej w terminie 3 dni od dnia jego złożenia¹⁹. Jak słusznie wskazuje *K. Weitz*, sąd rozstrzyga o nadaniu klauzuli wykonalności ugody na posiedzeniu niejawnym, co jednak wcale nie wyklucza wyznaczenia w tym celu rozprawy²⁰. Zgodnie bowiem z art. 766 KPC, sąd rozpoznaje sprawy egzekucyjne na posiedzeniu niejawnym, chyba że zachodzi potrzeba wyznaczenia rozprawy albo wysłuchania na posiedzeniu stron lub innych osób. Na wydane w tym przedmiocie przez sąd orzeczenie przysługuje zażalenie²¹.

W sytuacji, gdy ugoda zawarta przed neutralnym interwenientem nie podlega wykonaniu w drodze egzekucji, sąd zatwierdza ją postanowieniem wydanym na posiedzeniu niejawnym²². Zdaniem *K. Weitz*a, brzmienie art. 183¹⁴ § 2 KPC może prowadzić do wniosku, że odmowa zatwierdzenia porozumienia mediacyjnego niepodlegającego wykonaniu w drodze egzekucji wymaga wyznaczenia rozprawy²³. Należy podzielić powyższe

¹⁶ *R. Morek*, Mediacja i arbitraż..., s. 84.

¹⁷ Art. 126 § 1 KPC.

¹⁸ Art. 71 pkt 7 ustawy z 28.7.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.).

¹⁹ *T. Ereciński* (red.), *op. cit.*, s. 443.

²⁰ *K. Weitz*, *op. cit.*, s. 263.

²¹ Art. 795 § 1 KPC.

²² Art. 183¹⁴ § 2 KPC.

²³ *K. Weitz*, *op. cit.*, s. 264.

stanowisko, zgodnie bowiem z art. 148 § 1 KPC, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, posiedzenia sądowe są jawne, a sąd orzekający rozpoznaje sprawę na rozprawie. Zażalenie na postanowienie sądu przysługuje zarówno wtedy, gdy sąd powszechny zatwierdzi ugodę mediacyjną, jak i wtedy, gdy wyda decyzję odmowną²⁴.

Z treści art. 355 § 1 KPC wynika, że sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew lub jeżeli wydanie wyroku stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne. Natomiast § 2 tego przepisu stanowi, iż postanowienie o umorzeniu postępowania może zapaść na posiedzeniu niejawnym, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew w piśmie procesowym albo gdy strony zawarły ugodę przed mediatorem, którą zatwierdził sąd. Wobec powyższego warunkiem zakończenia postępowania jest uprzednie uprawomocnienie się postanowienia sądu zatwierdzającego porozumienie mediacyjne.

W praktyce nie każda ugoda zawarta przed mediatorem prowadzi do umorzenia postępowania. Wynika to z faktu, że na skutek wykonania porozumienia mediacyjnego strony nie posiadają żadnego interesu w kierowaniu wniosku o jego zatwierdzenie. W efekcie sprawa dalej figuruje jako niezakończona. Wydaje się, że rozwiązaniem problemu byłaby zmiana przepisów prawa upoważniająca sądy do zatwierdzenia z urzędu ugody zawartej przed mediatorem.

Zgodnie z art. 183¹⁴ § 3 KPC, sąd powszechny odmawia nadania klauzuli wykonalności albo zatwierdzenia ugody zawartej przed mediatorem, w całości lub części, jeżeli ugoda jest sprzeczna z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa, a także gdy jest niezrozumiała lub zawiera sprzeczności. Przepis ten obejmuje enumeratywne wyliczenie przesłanek powodujących brak zatwierdzenia porozumienia mediacyjnego. Trzeba wskazać, że kryteria kontroli odwołujące się do zasad współżycia społecznego, sprzeczności z prawem lub jego obejścia są takie same jak przy uznaniu za niedopuszczalną ugodę zawartą w postępowaniu pojedynczym bądź zwykłym²⁵. W sprawach gospodarczych stosuje się dodatkowe przesłanki wynikające z art. 479¹³ § 2 KPC, takie jak ochrona środowiska lub produkcji należytej jakości.

Pojęcie sprzeczności z prawem odnosi się do ugody, której treść narusza obowiązujące przepisy. Przez zasady współżycia społecznego należy rozumieć obiektywne reguły postępowania służące za wskaźnik oceny tego, co zasługuje na uznanie z punktu widzenia interesu społecznego. Zawierają one przede wszystkim normy moralne. Ich katalog nie jest zamknięty. Zasady współżycia społecznego pełnią ważną funkcję w procesie stosowania prawa i mają za zadanie niedopuszczenie do jego nadużywania. Według art. 58 § 2 KC, czynność sprzeczna z zasadami współżycia społecznego jest nieważna. Odwołanie się do tych reguł przez sąd nie może być dowolne. Sąd Najwyższy w wyroku z 14.10.1998 r. podkreślił, że sąd nie może powołać się ogólnie na nieokreślone zasady współżycia, lecz powinien wskazać konkretnie, jaka z przyjętych w społeczeństwie zasad współżycia społecznego została naruszona²⁶. Obejście prawa (*in fraudem legis*) polega

²⁴ K. Weitz, *op. cit.*, s. 264.

²⁵ R. Morek, *Mediacja i arbitraż...*, s. 84.

²⁶ Wyr. SN z 14.10.1998 r., II CKN 928/97, OSNC 1999, Nr 4, poz. 75.

na takim ukształtowaniu treści czynności prawnej, które z formalnego punktu widzenia nie sprzeciwia się przepisom prawa, ale w rzeczywistości zmierza do osiągnięcia celów zakazanych przez przepisy prawa obowiązującego. W praktyce zazwyczaj obejście prawa sprowadza się do dokonywania działań pozorowanych ukierunkowanych na osiągnięcie korzyści majątkowych. Przykładem może być wytoczenie powództwa na podstawie fikcyjnego sporu, a następnie uznanie roszczenia przez stronę przeciwną lub zawarcie ugody sądowej w celu uniknięcia zapłaty podatków i innych danin publicznoprawnych. Wobec powyższego trafne jest twierdzenie *T. Erecińskiego*, że kontrola przez sąd państwowy ugody zawartej przed mediatorem nie powinna ograniczać się do oceny jej treści, ale obejmować wszystkie istotne okoliczności danej sprawy i uwzględniać elementy stosunku prawnego, który ma być uregulowany tą ugoda²⁷. Sąd musi wyjaśnić, czy w ogóle zawarcie porozumienia mediacyjnego sporządzonego przez uczestników sporu byłoby dopuszczalne. Zgodzić się należy z *R. Morkiem*, iż kontrola nie może polegać na całościowym merytorycznym rozpoznaniu sprawy²⁸.

Wobec ugody zawartej przed mediatorem prawodawca określił dodatkowe warunki. Oprócz powyżej przedstawionych przesłanek, według art. 183¹⁴ § 3 KPC sąd zobowiązany jest odmówić zatwierdzenia porozumienia mediacyjnego, jeżeli jest ono niezrozumiałe lub zawiera sprzeczności. W literaturze przedmiotu wskazuje się, że przesłanki te dodano ze względu na to, że mediator nie musi posiadać wiedzy prawniczej²⁹. Ugoda jest niezrozumiała, jeżeli jej treść nie może być uznana za jasną przez przeciętnego odbiorcę. Natomiast sprzeczność zachodzi wtedy, gdy zastosowanie postanowień porozumienia mediacyjnego prowadzi do niemożności jego wykonania³⁰. Zdaniem *M. Pazdana*, w danej sytuacji chodzi o sprzeczność, której nie da się usunąć w drodze interpretacji ugody³¹.

Z zasadnością wprowadzenia przez ustawodawcę dodatkowych kryteriów do art. 183¹⁴ § 3 KPC można jednak polemizować. Wskazać należy, że pojęcie niezrozumiałości ugody jest pojmowane przez każdego inaczej. Wynika to z różnic w zdolności formułowania na piśmie swoich spostrzeżeń, posługiwania się innymi zwrotami językowymi lub używania specjalistycznej terminologii, jak również przynależności do określonego środowiska kulturowego. Z kolei sprzeczność nie zawsze prowadzi do niewykonalności ugody. Ponadto należy zakładać, że strony, jako główni autorzy porozumienia, nie powinny zawierać w jego treści postanowień nieziszczalnych. To bowiem w ich interesie należy uzgodnić warunki nadające się do szybkiego wykonania. Dodatkowo mediator posiadający stosowne kwalifikacje powinien odnaleźć i zwrócić uwagę uczestnikom sporu na postanowienia ugody zawierające niejasności bądź sprzeczności. Jeżeli natomiast nie posiada on odpowiedniego wykształcenia prawniczego, to w sytuacji uzasadnionych podejrzeń w tym zakresie może zawsze skorzystać z porady prawnej u adwokata lub radcy prawnego, po uprzednim uzyskaniu zgody na takie działanie od stron. W wyniku przedstawionych powyżej rozważań można dojść do przekonania, że kryteria kontroli ugody

²⁷ *T. Ereciński* (red.), *op. cit.*, s. 444.

²⁸ *R. Morek*, *Mediacja i arbitraż...*, s. 86.

²⁹ *T. Ereciński* (red.), *op. cit.*, s. 444.

³⁰ *Ibidem*.

³¹ *M. Pazdan*, *O mediacji i projekcie jej unormowania w Polsce*, *Rej.* 2004, Nr 2, s. 22.

zawartej przed mediatorem przez sąd odwołujące się do zasad współżycia społecznego, sprzeczności z prawem lub jego obejścia są wystarczające. Krytycznie o dodatkowych przesłankach odmowy zatwierdzenia porozumienia mediacyjnego polegających na jego niezrozumiałości lub sprzeczności wypowiada się również *P. Sobolewski*³².

Z treści art. 183¹⁴ § 3 KPC wynika, że sąd może odmówić zatwierdzenia ugody lub nadania jej klauzuli wykonalności w całości lub w części. Odmowa zatwierdzenia części porozumienia mediacyjnego jest zasadna wtedy, gdy tylko część postanowień jest dotknięta wadami. Zdaniem *M. Mulińskiego*, sąd powszechny w takiej sytuacji powinien ocenić, czy zatwierdzana część ugody jest spójna, odpowiada woli stron i może samodzielnie funkcjonować w obrocie. Jeżeli odpowiedź jest negatywna, to należy odmówić uznania porozumienia mediacyjnego w całości³³. Odmowa zatwierdzenia ugody zawartej przed mediatorem powoduje konieczność kontynuowania postępowania sądowego. Wobec powyższego przewodniczący powinien wyznaczyć rozprawę.

Zasadą powinno być zatwierdzanie przez sąd porozumienia mediacyjnego. Zasadności powyższego twierdzenia dowodzą dane statystyczne. W sądach rejonowych w 2006 r. odmówiono uznania ugody zawartej przed mediatorem w 12 przypadkach. Natomiast w 2009 r. było ich już zaledwie sześć. Jeszcze mniej przypadków w tym zakresie odnotowano w sądach okręgowych³⁴. W sprawach gospodarczych za lata 2006–2009 sądy rejonowe w ogóle nie odmawiały zatwierdzenia ugód zawartych przed mediatorem³⁵. Pomimo tego w literaturze przedmiotu podjęto próbę odpowiedzi na pytanie, czy brak uznania porozumienia mediacyjnego przez sąd powszechny może prowadzić do odpowiedzialności odszkodowawczej mediatora. Zdaniem autora niniejszego opracowania, w danej kwestii należy udzielić negatywnej odpowiedzi. Trzeba zgodzić się w danym przypadku z *R. Morkiem*, według którego to strony zachowują pełną kontrolę nad treścią ugody i jej warunkami. Tylko od nich bowiem zależy, czy dojdzie w ogóle do jej zawarcia³⁶. Jak słusznie zauważył *M. Bobrowicz* – mediator kontroluje proces mediacji, a nie wynik³⁷. Wobec powyższego, neutralny interwenient nie może ponosić odpowiedzialności za negatywne następstwa decyzji podejmowanych przez strony sporu.

Zgodnie z art. 125 § 1 KC, roszczenie stwierdzone ugodą zawartą przed mediatorem i zatwierdzoną przez sąd przedawnia się z upływem 10 lat, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Jeżeli stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, roszczenie o świadczenia okresowe należne w przyszłości ulega przedawnieniu trzyletniemu.

Uznanie porozumienia mediacyjnego kończy postępowanie sądowe. Można powiedzieć, że w takiej sytuacji zostają spełnione główne założenia i cele instytucji mediacji.

³² *P. Sobolewski*, Mediacja w sprawach cywilnych, PPH 2006, Nr 2, s. 35–36.

³³ *M. Muliński*, *op. cit.*, s. 5.

³⁴ *J. Kowalczyk*, Dane statystyczne Ministerstwa Sprawiedliwości dotyczące mediacji w sprawach cywilnych, <http://ms.gov.pl/dzialalnosc/mediacje/>.

³⁵ *Ibidem*.

³⁶ *R. Morek*, Mediacja i arbitraż..., s. 86.

³⁷ *M. Bobrowicz*, Mediacje gospodarcze – jak mediować i przekonywać, Warszawa 2004, s. 35.

ABSTRACT

The Act of 28.7.2005 amending the Code of Civil Procedure and some other acts of 9.12.2005 added to the Article 10 CCP a second sentence. This is how the legislator introduced the concept of “settlement concluded in front of mediator”. The content of Article 183¹⁵ § 1 CCP shows that after approval by the court, it has the legal force of settlement concluded in court. Mediation agreement has substantial effects. Process consequences may also arise when court accepts an agreement concluded during the mediation. They lead to discontinuation of legal proceedings in the case. Reaching a mutually acceptable agreement by the parties of the dispute in front of a neutral third party states that the main assumptions and goals are met at a mediation institution.